

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 173/04-36

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. júla 2005 v senáte zloženom z predsedu Štefana Ogurčáka a zo sudcov Juraja Horvátha a Lajosa Mészárosa prerokoval prijatú sťažnosť JUDr. M. L., M., zastúpeného advokátom JUDr. D. T., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. V-2 13 C 62/96 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. V-2 13 C 62/96 porušil základné právo JUDr. M. L., aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Okresnému súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. V-2 13 C 62/96 p r i k a z u j e konať bez zbytočných prietáhov.

3. JUDr. M. L. p r i z n á v a primerané finančné zadost'učinenie v sume 50 000 Sk (slovom päťdesiat' tisíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd Bratislava III p o v i n n ý vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. JUDr. M. L. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 11 991 Sk (slovom jedenásťtisícdeväťstodeväťdesiatjeden slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd Bratislava III povinný vyplatiť na účet advokáta JUDr. D. T., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením z 8. októbra 2004 č. k. I. ÚS 173/04-15 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť JUDr. M. L., M. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. V-2 13 C 62/96 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

1. 1. Zo sťažnosti vyplynulo, že: *„Dňa 11. 04. 1996 som podal na Okresný súd Bratislava - vidiek (teraz Okresný súd Bratislava III) návrh na vyporiadanie BSM (...).*

Od októbra roku 2001 do dnešného dňa t. j. za dva a pol roka nebolo vytyčené žiadne pojednávanie a vo veci vysporiadania BSM sa vôbec nekoná.

Z dôvodu nečinnosti Okresného súdu Bratislava III vo veci vyporiadania BSM som dňa 21. 02. 2003 podal sťažnosť na Krajský súd v Bratislave a dňa 24. 02. 2003 na Ministerstvo spravodlivosti SR. (...)

Listom č. spr. 2083/03 zo dňa 04. 03. 2003 Krajský súd v Bratislave mi oznámil, že moja sťažnosť zo dňa 21. 02. 2003 bola postúpená na priame vybavenie predsedovi Okresného súdu Bratislava III.

Ministerstvo spravodlivosti SR, listom č. 2386/03-51/342-C zo dňa 06. 03. 2003, mi oznámilo, že moju sťažnosť zo dňa 24. 03. 2003 taktiež odstúpilo predsedovi Okresného súdu Bratislava III spolu so žiadosťou, aby predmetnú vec prešetril a o výsledku šetrenia ma priamo písomne upovedomil. (...)

Dňa 30. 5. 2003 mi bolo doručené upovedomenie z Okresného súdu Bratislava III č. spr. 2045/2003 zo dňa 09. 05. 2003 vo veci podania sťažnosti na prietahy v konaní sp. zn. V-2 13 C 62 /96. Predseda okresného súdu moju sťažnosť vyhodnotil za nedôvodnú. (...)

Prietahy v tomto konaní pokračovali naďalej a preto som dňa 13. 11. 2003 podal žiadosť o prešetrenie vybavenia sťažnosti na Krajský súd v Bratislave a dňa 12. 11. 2003 opätovnú sťažnosť na prietahy v tomto konaní ministrovi spravodlivosti. (...)

Krajský súd v Bratislave listom spr.: 2083/03 zo dňa 12. 01. 2004 mi oznámil, že predlžuje lehotu (bez uvedenia lehoty) na vybavenie mojej žiadosti z toho dôvodu, lebo predseda a podpredseda Okresného súdu Bratislava III napriek prípisom predsedníčky Krajského súdu v Bratislave na výzvu vôbec nereagujú.

S opätovnou sťažnosťou na prietahy v súdnom konaní adresovanou ministrovi spravodlivosti som bol usmernený na predsedníčku Krajského súdu v Bratislave. (...)

Dňa 23. 06. 2004 mi bolo doručené upovedomenie Okresného súdu Bratislava III spr. 2045/2003 vo veci podania sťažnosti na prietahy v konaní sp. zn. V-2 13 C 62/96. Sťažnosť zo dňa 12. 11. 2003 a 13. 11. 2003 bola vyhodnotená predsedom Okresného súdu Bratislava III za dôvodnú. (...)

Okresný súd Bratislava III napriek opätovne podaným sťažnostiam na prietahy v konaní V-2 13 C 62/96 vo veci nekoná už viac ako dva a pol roka. Vyporiadanie BSM na Okresnom súde Bratislava III doteraz trvá necelých 9 rokov. (...)

Podľa môjho názoru, vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a citované články Ústavy Slovenskej republiky, Okresný súd Bratislava III vo veci vyporiadania BSM pod sp. zn. V-2 13 C 62/96 svojou nečinnosťou spôsobil to, že došlo a naďalej dochádza v mojom prípade k porušovaniu môjho základného ústavného práva zakotveného v článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky o prerokovaní veci na súde bez zbytočných prietahov. (...)

Tiež vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti ako i dĺžku súdneho konania na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. V-2 13 C 62/96 som toho názoru, že mi patrí i finančné zadosťučinenie v zmysle čl. 127 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky vo výške 150 000,- Sk od porušovateľa nášho ústavného práva zakotveného v článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

Vzhľadom na vyššie citované skutočnosti, s poukazom na vyššie citované články Ústavy Slovenskej republiky žiadam, aby ústavný súd (...) vydal nasledovné rozhodnutie:

Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovuje, že nekonaním Okresného súdu Bratislava III v občianskoprávnej veci vedenej na tomto súde pod sp. zn. V-2 13 C 62/96 došlo k porušeniu ústavného práva sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietáhov zakotveného v článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Okresnému súdu Bratislava III sa prikazuje, aby v predmetnej právnej veci konal a rozhodol bez prietáhov a zakazuje sa mu v pokračovaní porušovania ústavného práva sťažovateľa zakotveného v článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky o prerokovaní jeho veci bez zbytočných prietáhov.

Okresný súd Bratislava III je povinný zaplatiť navrhovateľovi titulom finančného zadosťučinenia 150 000 Sk v lehote 10 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Okresný súd Bratislava III je povinný zaplatiť navrhovateľovi trovy tohto konania“.

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho podpredsedom JUDr. M. K., listom z 10. júna 2005 sp. zn. Spr. 3721/04 a právny zástupca sťažovateľa stanoviskom k uvedenému vyjadreniu okresného súdu z 24. júna 2005.

2. 1. Podpredseda okresného súdu vo svojom vyjadrení okrem iného uviedol:

„(...) Vo veci som sa dvakrát vyjadroval k sťažnostiam navrhovateľa za prietahy v konaní, a to dňa 2. 5. 2003 (č. l. 240-425) a dňa 6. 5. 2004 (č. l. 433).

V prvom prípade bola sťažnosť vyhodnotená ako nedôvodná (č. l. 418), pričom neskôr bola žiadosť o prešetrenie spôsobu vybavenia tejto sťažnosti vyhodnotená ako opodstatnená (č. l. 439) a v druhom prípade ako dôvodná (č. l. 431).

Vzhľadom k tomu, že od posledného zisťovania, resp. prešetrovania pobytu odporkyne, ktorá má ustanoveného opatrovníka, čo však nezbavuje súd povinnosti prešetrovať naďalej jej pobyt, resp. dôvodnosť trvania ustanovenia opatrovníka, uplynul rok, rozhodol som opätovne prešetriť pobyt odporkyne a následne urýchlene ustanovím znalcov.

Podotýkam, že dvakrát v týždni pojednávam, v oddelení mám okolo 300 nevybavených vecí najmä vecí vyporiadania BSM a ochrany osobnosti, ktoré som šesť

rokov vybavoval špecializovane, posledné dva roky som vybavil okolo 350 vecí Spr. ročne, takmer všetko sťažnosti a právne pomoci.

Na ústnom pojednávaní netrvám. (...)“

2. 2. Právny zástupca sťažovateľa vo svojom stanovisku k uvedenému vyjadreniu podpredsedu okresného súdu uviedol:

„(...) na Váš prípis zo dňa 20. júna 2005 Vám oznamujem, že netrvám na tom, aby sa v predmetnej veci konalo ústne pojednávanie na Vašom súde.

Taktiež si môj klient uplatňuje trovy právneho zastúpenia v tejto veci a žiadam, aby súd priznal môjmu klientovi trovy právneho zastúpenia voči Okresnému súdu Bratislava III vo výške 49 742,- Sk. Táto advokátska odmena je za úkony právnej služby a to: 1. príprava a prevzatie zastúpenia 2. spísanie sťažnosti 3. stanovisko sťažovateľa k vyjadreniu Okresného súdu Bratislava III k jeho sťažnosti. (...). Žiadam, aby Ústavný súd uložil Okresnému súdu Bratislava III povinnosť zaplatiť sťažovateľovi ako náhradu jeho trov konania sumu vo výške 49 792,- Sk na číslo môjho účtu (...).

(...) Skutočnosti, ktorými predmetný súd sa snaží ospravedlniť prieťahy v konaní vedenom na tomto súde pod sp. zn. V-2-13 C 62/96 sú nedôvodné. Naposledy súd v predmetnej veci pojednával dňa 25. 10. 2001, kde bolo pojednávanie odročené na neurčito za účelom doplnenia znaleckého dokazovania znalcami na ocenenie hnutel'ných vecí a nehnuteľností. Od tejto doby Okresný súd Bratislava III vyhotovil len uznesenie zo dňa 27. 9. 2002 sp. zn. V-2-13 C 62/96 o nariadení znaleckého dokazovania znalcom z odboru oceňovania elektroniky Ing. I. N., ale k dnešnému dátumu, tento znalec doplňujúci znalecký posudok pravdepodobne ani nevypracoval, lebo žiadny zo strany súdu nám nebol doručený a iný znalec, teda najmä z odboru oceňovania nehnuteľností nebol ustanovený, aby doplnil ocenenie nehnuteľností účastníkov na v B., lebo žiadne uznesenie súdu v tejto veci nám tento nedoručil. Pokiaľ by Okresný súd Bratislava III takéto uznesenia vydal aspoň v roku 2002, predmetné konanie, ak by aj nebolo ukončené, by výrazne pokročilo a predpokladám, že by mohlo byť aj ukončené resp. mohlo by byť krátko pred ukončením, nakoľko odporkyňa mala v konaní ustanoveného opatrovníka pre konanie.

Nie je dôvodné tvrdenie Okresného súdu Bratislava III, že k plynulému konaniu v tejto veci nemohlo dôjsť tiež z dôvodu, že súd zisťoval opätovne po roku pobyt odporkyne.

Súd v danej veci predsa mohol zisťovať priebežne pobyt odporkyne a súčasne nariadiť potrebné doplňujúce dokazovanie príslušnými znalcami a sledovať, či títo znalci v primeranej lehote podajú doplňujúce znalecké posudky resp. ich urgovať, ak by posudok po uplynutí stanovenej lehoty nepodali. Okresný súd Bratislava III takto nekonal v tejto veci a preto je zrejmé, že spôsobil svojou nečinnosťou v tejto veci prietáhy. Navyiac, Okresný súd Bratislava III nebol schopný ani v primeranej lehote Vámu súdu zaslať predmetný vyššie citovaný svoj spis, čím spôsobil podľa môjho názoru prietáhy v konaní aj na Vašom súde ohľadne ústavnej sťažnosti môjho klienta. (...).“

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, ktorej prerokovanie na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou tohto základného práva – inak ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných pre meritórne rozhodnutie vo veci, t. j. rozhodnutie o tom, či namietaným postupom súdu bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (I. ÚS 40/02, I. ÚS 113/03).

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. V-2 13 C 62/96:

Dňa 11. apríla 1996 podal sťažovateľ na okresnom súde (v tom čase na Okresnom súde Bratislava - vidiek) návrh na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „BSM“) proti A. L. (neskôr H.), pôvodne bytom v M. (ďalej len „odporkyňa“). Súčasťou podania bol aj návrh na vydanie predbežného opatrenia. Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 13 C 62/96.

Dňa 3. mája 1996 súd vyzval odporkyňu, aby sa vyjadrila k návrhu v lehote 15 dní.

Dňa 5. júna 1996 súd urgoval odporkyňu, aby zaslala vyjadrenie k návrhu na začatie konania a tiež k návrhu na vydanie predbežného opatrenia v lehote 5 dní, pod následkom uloženia poriadkovej pokuty.

Dňa 4. júna 1996 odporkyňa prostredníctvom svojej právnej zástupkyne požiadala súd o predĺženie lehoty na vyjadrenie.

Dňa 13. júna 1996 sudkyňa nariadila vo veci pojednávanie na 12. júl 1996.

Dňa 18. júna 1996 bolo súdu doručené vyjadrenie odporkyne k návrhu na vyporiadanie BSM.

Dňa 12. júla 1996 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito s tým, že vo veci bude vydané uznesenie o predbežnom opatrení.

Dňa 30. júla 1996 súd uznesením č. k. 13 C 62/96-78 rozhodol o predbežnom opatrení, ktorým uložil odporkyňi, aby sa zdržala akéhokoľvek konania, ktorým by bránila sťažovateľovi v užívaní sporných nehnuteľností, a upravil aj spôsob užívania motorového vozidla účastníkmi konania.

Dňa 19. júla 1996 odporkyňa doručila súdu „*podanie*“ pre „*náležitú zistenie skutkového stavu*“.

Dňa 20. augusta 1996 odporkyňa podala odvolanie proti uzneseniu o nariadení predbežného opatrenia.

Dňa 30. augusta 1996 odporkyňa doručila súdu „*dôvody odvolania*“.

Dňa 17. septembra 1996 súd doručil odvolanie odporkyne sťažovateľovi s tým, aby sa k nemu vyjadril v lehote 10 dní.

Dňa 24. októbra 1996 bol spis doručený Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „*krajský súd*“), aby rozhodol o odvolaní odporkyne.

Dňa 13. februára 1997 bol okresnému súdu vrátený spis z krajského súdu spolu s uznesením z 31. októbra 1996 sp. zn.13 Co 431/96, ktorým krajský súd sčasti vyhovel odvolaniu odporkyne.

Dňa 19. marca 1997 sudkyňa nariadila vo veci pojednávanie na 15. máj 1997.

Dňa 15. mája 1997 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito aj s tým, že právny zástupca sťažovateľa mal doručiť súdu v lehote 3 dní kópiu kúpnej zmluvy preukazujúcej predaj motorového vozidla.

Dňa 19. mája 1997 odporkyňa doručila súdu podanie, v prílohe ktorého zaslala tiež kópiu svojho návrhu na vydanie predbežného opatrenia, ktorý podala (v tom čase) na inom súde.

Dňa 19. mája 1997 sťažovateľ doručil súdu „*doplnenie informácie na žiadosť súdu*“.

Dňa 28. mája 1997 sudkyňa dala úpravou kancelárii súdu pokyn, aby prešetrila, či odporkyňa podala návrh na vydanie predbežného opatrenia 8. apríla 1997 a či už v tejto veci bolo rozhodnuté.

Dňa 27. júna 1997 odporkyňa navrhla prerušiť napadnuté konanie až do právoplatného ukončenia konania vo veci sp. zn. 9 C 101/97, v ktorom sa domáhala určenia neplatnosti kúpnej zmluvy ohľadom auta patriaceho do BSM, ktoré mal sťažovateľ predat'.

Dňa 11. septembra 1997 bol spísaný úradný záznam o tom, že v spise chýba spisový obal sp. zn. Nc 505/97, preto nie je možné zistiť, či o súvisiacom predbežnom opatrení bolo už rozhodnuté.

Dňa 16. októbra 1997 bol spísaný úradný záznam o tom, že vec sp. zn. 9 C 101/97 na okresný súd napadla 17. júna 1997 a dovtedy nebola rozhodnutá.

Dňa 17. októbra 1997 sudkyňa nariadila pojednávanie na 4. november 1997 a urgovala pripojenie spisu sp. zn. 9 C 101/97.

Dňa 27. októbra 1997 odporkyňa požiadala súd o zmenu termínu pojednávania z dôvodu neprítomnosti jej právnej zástupkyne na území Slovenskej republiky.

Dňa 19. novembra 1997 právna zástupkyňa odporkyne splnomocnila substitučným zastupovaním M. H.

Dňa 4. novembra 1997 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 11. december 1997 z dôvodu neprítomnosti odporkyne a jej právnej zástupkyne.

Dňa 11. decembra 1997 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito z dôvodu preloženia zákonnej sudkyne na výkon funkcie na iný súd.

Dňa 12. decembra 1997 bol k veci pripojený rozvodový spis účastníkov sp. zn. V-2 10 C 21/95.

Dňa 4. februára 1998 sudkyňa nariadila pojednávanie na 26. február 1998.

Dňa 26. februára 1998 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 26. marec 1998 s tým, že odporkyňa bude predvolaná pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty.

Dňa 9. marca 1998 bola súdu oznámená nová adresa právnej zástupkyne odporkyne.

Dňa 17. marca 1998 sťažovateľ doručil súdu „*vyjadrenie k výpovedi odporkyne na pojednávaní 11. decembra 1997*“.

Dňa 26. marca 1998 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 9. apríl 1998.

Dňa 9. apríla 1998 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 30. apríl 1998.

Dňa 8. apríla 1998 odporkyňa predložila súdu vyjadrenie k vyjadreniu sťažovateľa, ktoré jej bolo doručené na pojednávaní 11. decembra 1998.

Dňa 30. apríla 1998 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 19. máj 1998.

Dňa 19. mája 1998 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené za účelom nariadenia znaleckého dokazovania ohľadom hnutelných i nehnuteľných vecí.

Dňa 1. júla 1998 sudkyňa vyhotovila uznesenie č. k. V-2 13 C 62/96-176, ktorým bolo nariadené znalecké dokazovanie na ohodnotenie nehnuteľností a taktiež na ocenenie hnutelností.

Dňa 3. augusta 1998 sťažovateľ zložil na súde zálohu na znalecké dokazovanie.

Dňa 10. augusta 1998 bol súdu doručený znalecký posudok na ocenenie hnutelností.

Dňa 31. augusta 1998 súd uznesením č. k. V-2 13 C 62/96-15 nariadil vypracovať znalecký posudok na ocenenie investícií do nehnuteľností.

Dňa 25. septembra 1998 bol súdu doručený znalecký posudok o zostatkovej hodnote bytového zariadenia.

Dňa 6. novembra 1998 súd prípisom požiadal právnu zástupkyňu odporkyne, aby jej klientka umožnila znalcovi, ktorý má vypracovať znalecký posudok na ocenenie investícií do nehnuteľností, vstup na nehnuteľnosť v B., a to pod hrozbou uloženia jej poriadkovej pokuty 5 000 Sk.

Dňa 27. januára 1999 súd uznesením priznal odmenu znalcom.

Dňa 8. marca 1999 právny zástupca sťažovateľa požiadal súd, aby prostredníctvom príslušníkov Policajného zboru zabezpečil prístup znalcovi na nehnuteľnosť v B.

Dňa 18. marca 1999 súd vyzval právnu zástupkyňu odporkyne, aby jej klientka umožnila výkon znaleckých úkonov znalcomi, a to pod hrozbou uloženia jej poriadkovej pokuty 5 000 Sk.

Dňa 19. apríla 1999 znalec doručil súdu kópiu žiadosti zo 16. apríla 1999, ktorou požiadal odporkyňu o sprístupnenie nehnuteľnosti.

Dňa 27. apríla 1999 bol úpravou kancelárii súdu daný pokyn na doručenie uznesení o priznaní odmien znalcom.

Dňa 30. septembra 1999 bol doručený súdu znalecký posudok č. 114/1999 na ocenenie nehnuteľností a znalecký posudok č. 115/1999 na ocenenie investícií do nehnuteľností.

Dňa 15. novembra 1999 bolo nariadené pojednávanie na 3. december 1999.

Dňa 3. decembra 1999 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 11. február 2000 s tým, že odporkyňa bude predvolaná prostredníctvom polície.

Dňa 25. januára 2000 konajúci sudca požiadal políciu o doručenie predvolania zrejme omylom sťažovateľovi, a nie odporkyni.

Dňa 9. februára 2000 právna zástupkyňa odporkyne oznámila súdu, že od 2. decembra 1999 už nezastupuje odporkyňu v napadnutom konaní.

Dňa 11. februára 2000 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 12. apríl 2000 s tým, že odporkyňa bude predvolaná prostredníctvom polície.

Dňa 16. februára 2000 Okresné oddelenie Policajného zboru v R. oznámilo súdu, že sťažovateľ a odporkyňa sa na adrese v M. nezdržiavajú.

Dňa 10. apríla 2000 súd oznámil právnenému zástupcovi sťažovateľa, že termín pojednávania určený na 12. apríl 2000 bude zrušený.

Dňa 3. mája 2000 bolo nariadené pojednávanie na 31. máj 2000.

Dňa 4. mája 2000 súd požiadal Okresné oddelenie Policajného zboru, B., o doručenie súdnej zásielky odporkyni.

Dňa 31. mája 2000 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 30. jún 2000 s tým, že súd predvolá odporkyňu aj prostredníctvom polície.

Dňa 1. júna 2000 súd požiadal políciu o doručenie predvolania pre odporkyňu.

Dňa 6. júna 2000 polícia oznámila súdu, že zásielku na uvedenej adrese nemohla doručiť, pretože nikto neotváral dvere.

Dňa 30. júna 2000 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 12. september 2000 s tým, že súd požiada políciu o predvedenie odporkyne.

Dňa 12. júla 2000 bol súdu doručený prípis polície, ktorým oznámila, že na súdom uvedenej adrese, nemohli odporkyni doručiť zásielku, pretože na zvonenie nikto neotváral.

Dňa 6. septembra 2000 súd pojednávanie nariadené na 12. september 2000 odročil na 6. október 2000 s tým, že odporkyňa bude predvedená políciou.

Dňa 7. septembra 2000 sťažovateľ požiadal súd, aby odporkyňu vypočul v mieste jej bydliska, keďže spôsobuje prieťahy v konaní.

Dňa 14. septembra 2000 právny zástupca sťažovateľa požiadal súd, aby odporkyni ustanovil opatrovníka, keďže jej pobyt sa ani po viacnásobnom šetrení nepodarilo zistiť.

Dňa 6. októbra 2000 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 10. november 2000 s tým, že súd ustanoví odporkyni opatrovníka, ktorého predvolá na pojednávanie.

Dňa 16. októbra 2000 polícia oznámila súdu, že odporkyňu nebolo možné predviesť na pojednávanie, pretože v mieste jej trvalého bydliska nik neotváral dvere. Iný jej pobyt sa nepodarilo zistiť.

Dňa 31. októbra 2000 súd uznesením č. k. V-2 13 C 62/96-319 ustanovil súdnu tajomníčku D. V. za opatrovníčku odporkyne.

Dňa 10. novembra 2000 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré pre neprítomnosť opatrovníčky bolo odročené na 12. január 2001 s tým, že mal byť požiadaný znalec Ing. M. o predloženie odborného posudku všeobecnej ceny nehnuteľnosti.

Dňa 4. januára 2000 súd upovedomil účastníkov o zmene termínu pojednávania „z dôvodu oceňovania nehnuteľnosti všeobecnou cenou“.

Dňa 29. januára 2001 súd nariadil pojednávanie na 21. marec 2001.

Dňa 12. marca 2001 súd uznesením č. k. V-2 13 C 62/96-328 ustanovil znalca Ing. M. na určenie všeobecnej (trhovej) ceny nehnuteľnosti.

Dňa 21. marca 2001 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo pre neprítomnosť opatrovníčky odporkyne odročené na 5. apríl 2001.

Dňa 5. apríla 2001 sa uskutočnilo pojednávanie bez prítomnosti opatrovníčky odporkyne, pričom pojednávanie bolo odročené na 19. apríl 2001.

Dňa 19. apríla 2001 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, opatrovníčka odporkyne opäť nebola prítomná. Pojednávanie bolo odročené na 17. máj 2001.

Dňa 24. mája 2001 sťažovateľ zložil zálohu na znalecké dokazovanie.

Dňa 16. mája 2001 znalec Ing. M. doručil súdu znalecký posudok a vyúčtovanie znalečného.

Dňa 17. mája 2001 sa uskutočnilo pojednávanie bez opatrovníčky odporkyne, pričom pojednávanie bolo odročené na 28. jún 2001.

Dňa 27. júna 2001 bolo do spisu založené ospravedlnenie opatrovníčky odporkyne pre neúčast' na pojednávaní 28. júna 2001.

Dňa 28. júna 2001 sa uskutočnilo pojednávanie bez opatrovníčky odporkyne. Pojednávanie bolo odročené na 5. september 2001.

Dňa 5. septembra 2001 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 20. september 2001. Opatrovníčka odporkyne nebola prítomná.

Dňa 20. septembra 2001 sa uskutočnilo pojednávanie, opatrovníčka odporkyne nebola prítomná, pojednávanie bolo odročené na 25. október 2001.

Dňa 25. októbra 2001 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktoré sa opatrovníčka odporkyne nedostavila. Pojednávanie bolo odročené na neurčito s tým, že „*súd vo veci ustanoví znalcov*“.

Dňa 22. augusta 2002 znalec Ing. I. S. urgoval zaplatenie znalečného.

Dňa 27. septembra 2002 súd uznesením č. k. V-2 13 C 62/96-412 ustanovil znalca z odboru slaboprúdová elektrotechnika, odvetvie odhad hodnoty elektrických a elektronických zariadení.

Dňa 21. októbra 2002 ustanovený znalec oznámil súdu, že nie je mu jasný bod 12 znaleckej úlohy podľa uvedeného uznesenia, a požiadal súd o preddavok na znalecké dokazovanie.

Dňa 24. októbra 2002 sťažovateľ zložil zálohu na znalecké dokazovanie.

Dňa 7. mája 2004 súd požiadal Okresné riaditeľstvo Policajného zboru B. o prešetrenie pobytu a zamestnávateľa odporkyne a požiadal Register obyvateľov Slovenskej republiky v Banskej Bystrici (ďalej len „register obyvateľov“) o zistenie trvalého aj prechodného bydliska odporkyne.

Dňa 18. mája 2004 register obyvateľov oznámil súdu, že odporkyňa má adresu trvalého bydliska v M.

Dňa 13. júna 2005 súd požiadal register obyvateľov o zistenie a oznámenie terajšieho a prechodného bydliska odporkyne, Okresné riaditeľstvo Policajného zboru B., o prešetrenie adresy pobytu a zamestnávateľa odporkyne a Ú. S. p. B. o oznámenie adresy bydliska a zamestnávateľa odporkyne.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostučinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov (...).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr.

I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní o vypořádanie BSM vedenom pod sp. zn. V-2 13 C 62/96, v ktorom sťažovateľ vystupuje ako navrhovateľ, došlo k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie o vypořádanie BSM môže predstavovať určitý stupeň zložitosti súvisiaci s určovaním jeho masy a jeho hodnoty znaleckým dokazovaním z viacerých odvetví. Doterajší zdĺhavý priebeh napadnutého konania však ústavný nemôže pripísať na vrub faktickej náročnosti prerokovávanej veci.

Treba ďalej konštatovať, že konanie v danej veci (od podania návrhu 11. apríla 1996 až dosiaľ) trvá na okresnom súde bez jediného rozhodnutia vo veci samej viac ako 9 rokov. Táto dĺžka napadnutého konania je celkom zjavne neprimeraná.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu závažnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným prietahom, teda zjavne neprimeraná dĺžka napadnutého konania nebola vyvolaná správaním sťažovateľa. Čo sa týka správania odporkyne, to možno hodnotiť ako obštrukčné rovnako ako jej opatrovníčky, ktorá - hoci bola deväťkrát predvolaná - sa nezúčastnila ani raz na nariadených pojednávaniach napriek tomu, že ide o pracovníčku okresného súdu. Okresný súd však správanie opatrovníčky neodôvodnene toleroval. V danom prípade však podiel odporkyne, resp. jej opatrovníčky na vzniknutých prietahoch podľa názoru ústavného súdu neospravedlňuje neúmerne dlhé, deväť rokov trvajúce konanie okresného súdu a najmä správanie odporkyne podstatne neovplyvnilo napadnuté konanie po 31. októbri 2000, teda po tom, ako jej bola ustanovená opatrovníčka.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci a konštatuje, že okresný súd bol v danej veci opakovane dlhodobo a bezdôvodne nečinný,

a to konkrétne od 4. januára 2000 do 29. januára 2001 (dvanásť mesiacov) od 25. októbra 2001 do 27. septembra 2002 (jedenásť mesiacov) a od 21. októbra 2002 až dosiaľ (viac ako tridsaťdva mesiacov). Okresný súd v ostatne uvedenom období nereagoval ani len na dopyt znalca, ktorého ustanovil, a vykonával iba šetrenie ohľadne pobytu odporkyne, ktoré mohol realizovať aj pri súčasnom pokračovaní v konaní. Uvedená nečinnosť okresného súdu nie je ničím ospravedliteľná, pretože počas viac ako štyroch rokov a siedmich mesiacov súd prakticky nevykonával vo veci úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ ako navrhovateľ v predmetnej veci počas súdneho konania nachádza, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). Uvedené obdobia nečinnosti okresného súdu bez akýchkoľvek zákonných dôvodov treba považovať za zbytočné prieťahy v konaní, ktoré sú z ústavnoprávneho aspektu netolerovateľné. Obranu zákonného sudcu spočívajúcu v tvrdení, že „*v oddelení mám okolo 300 nevybavených vecí*“, čo malo byť objektívnou príčinou spôsobených prieťahov, nemožno akceptovať. Ústavný súd už v podobných súvislostiach opakovane vyslovil (pozri napr. rozhodnutie sp. zn. I. ÚS 23/03 a v ňom cit. predchádzajúcu judikatúru ústavného súdu), že nedostatočné personálne obsadenie súdu a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté prieťahy, a to len v tom prípade, ak sa za tým účelom prijali včas adekvátne opatrenia. Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí – a teda vykonanie spravodlivosti – bez zbytočných prieťahov. I keď nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkom súdneho konania a mieru ochrany ich práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy oslabiť poukázaním na dlhodobu obmedzenú personálne kapacity príslušných súdov (pozri napr. I. ÚS 119/03).

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 1.

4. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľovi ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 2 prikázal okresnému

súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prietáhov.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ požadoval priznať primerané finančné zadosťučinenie vo výške 150 000 Sk.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa, najmä vzhľadom na dlhodobú bezdôvodnú nečinnosť okresného súdu považuje za primerané vo výške 50 000 Sk.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 3.

6. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania vo výške 11 991 Sk z dôvodu trov jeho právneho zastúpenia.

Sťažovateľovi vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom za tri úkony právnej služby (prípravu a prevzatie zastúpenia a podanie sťažnosti 2. júla 2004 a podanie písomného stanoviska k vyjadreniu okresného súdu 27. júna 2005). Za dva úkony vykonané v roku 2004 patrí odmena dvakrát po 4 534 Sk a režijný paušál dvakrát po 136 Sk (§ 13 ods. 8, § 19 ods. 3, § 24 ods. 3 a § 25 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb), t. j. spolu za úkony vykonané v roku 2004 prislúcha sťažovateľovi suma 9 340 Sk,

a za jeden úkon vykonaný v roku 2005 patrí odmena 2 501 Sk a režijný paušál 150 Sk (§ 1 ods. 3, § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb), preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú celkove sumu 11 991 Sk.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľa rozhodol tak, ako to je uvedené pod bodom 4 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod „právoplatnosťou rozhodnutia“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. júla 2005